
25

Stemmingen Klimaatwet

Aan de orde zijn de stemmingen in verband met het **Voorstel van wet van de leden Klaver, Asscher, Beckerman, Jetten, Dik-Faber, Yesilgöz-Zegerius, Agnes Mulder en Geleijnse houdende een kader voor het ontwikkelen van beleid gericht op onomkeerbaar en stapsgewijs terugdringen van de Nederlandse emissies van broeikasgassen teneinde wereldwijde opwarming van de aarde en de verandering van het klimaat te beperken (Klimaatwet) (34534)**.

(Zie vergadering van 19 december 2018.)

In stemming komt het amendement-Van Raan c.s. (stuk nr. 39, I).

De voorzitter:

Ik constateer dat de leden van de fracties van de PvdD en DENK voor dit amendement hebben gestemd en de leden van de overige fracties ertegen, zodat het is verworpen.

Ik stel vast dat door de verwerping van dit amendement de overige op stuk nr. 39 voorkomende amendementen als verworpen kunnen worden beschouwd.

In stemming komt het gewijzigde amendement-Van Raan c.s. (stuk nr. 41, I).

De voorzitter:

Ik constateer dat de leden van de fracties van de PvdD en DENK voor dit gewijzigde amendement hebben gestemd en de leden van de overige fracties ertegen, zodat het is verworpen.

Ik stel vast dat door de verwerping van dit gewijzigde amendement het andere op stuk nr. 41 voorkomende gewijzigde amendement als verworpen kan worden beschouwd.

In stemming komt het gewijzigde amendement-Van Raan c.s. (stuk nr. 42, I).

De voorzitter:

Ik constateer dat de leden van de fracties van de PvdD en DENK voor dit gewijzigde amendement hebben gestemd en de leden van de overige fracties ertegen, zodat het is verworpen.

Ik stel vast dat door de verwerping van dit gewijzigde amendement het andere op stuk nr. 42 voorkomende gewijzigde amendement als verworpen kan worden beschouwd.

In stemming komt het amendement-Van Raan c.s. (stuk nr. 31, I).

De voorzitter:

Ik constateer dat de leden van de fracties van de PvdD en DENK voor dit amendement hebben gestemd en de leden van de overige fracties ertegen, zodat het is verworpen.

Ik stel vast dat door de verwerping van dit amendement het andere op stuk nr. 31 voorkomende amendement als verworpen kan worden beschouwd.

In stemming komt het gewijzigde amendement-Van Raan c.s. (stuk nr. 45, I).

De voorzitter:

Ik constateer dat de leden van de fractie van de PvdD voor dit gewijzigde amendement hebben gestemd en de leden van de overige fracties ertegen, zodat het is verworpen.

Ik stel vast dat door de verwerping van dit gewijzigde amendement het andere op stuk nr. 45 voorkomende gewijzigde amendement als verworpen kan worden beschouwd.

In stemming komt het amendement-Van Raan c.s. (stuk nr. 53).

De voorzitter:

Ik constateer dat de leden van de fracties van de PvdD en DENK voor dit amendement hebben gestemd en de leden van de overige fracties ertegen, zodat het is verworpen.

In stemming komt het amendement-Van Raan c.s. (stuk nr. 49).

De voorzitter:

Ik constateer dat de leden van de fractie van de PvdD voor dit amendement hebben gestemd en de leden van de overige fracties ertegen, zodat het is verworpen.

In stemming komt het amendement-Van Raan c.s. (stuk nr. 26).

De voorzitter:

Ik constateer dat de leden van de fractie van de PvdD voor dit amendement hebben gestemd en de leden van de overige fracties ertegen, zodat het is verworpen.

In stemming komt het gewijzigde amendement-Van Raan c.s. (stuk nr. 54).

De voorzitter:

Ik constateer dat de leden van de fracties van de PvdD en DENK voor dit gewijzigde amendement hebben gestemd en de leden van de overige fracties ertegen, zodat het is verworpen.

In stemming komt het gewijzigde amendement-Van Raan c.s. (stuk nr. 51).

De voorzitter:

Ik constateer dat de leden van de fractie van de PvdD voor dit gewijzigde amendement hebben gestemd en de leden van de overige fracties ertegen, zodat het is verworpen.

In stemming komt het amendement-Van Raan c.s. (stuk nr. 46).

De voorzitter:

Ik constateer dat de leden van de fractie van de PvdD voor dit amendement hebben gestemd en de leden van de overige fracties ertegen, zodat het is verworpen.

In stemming komt het nader gewijzigde amendement-Van Raan c.s. (stuk nr. 55).

De voorzitter:

Ik constateer dat de leden van de fracties van de PvdD en DENK voor dit nader gewijzigde amendement hebben gestemd en de leden van de overige fracties ertegen, zodat het is verworpen.

In stemming komen de amendementen-Stoffer/Baudet (stuk nrs. 52, I en II).

De voorzitter:

Ik constateer dat de leden van de fracties van de SGP en FvD voor deze amendementen hebben gestemd en de leden van de overige fracties ertegen, zodat zij zijn verworpen.

Ik stel vast dat door de verwerping van deze amendementen de overige op stuk nr. 52 voorkomende amendementen als verworpen kunnen worden beschouwd.

In stemming komt het amendement-Van Raan c.s. (stuk nr. 22).

De voorzitter:

Ik constateer dat de leden van de fractie van de PvdD voor dit amendement hebben gestemd en de leden van de overige fracties ertegen, zodat het is verworpen.

In stemming komt het amendement-Stoffer (stuk nr. 35, I).

De voorzitter:

Ik constateer dat de leden van de fracties van de PvdD, DENK en de SGP voor dit amendement hebben gestemd en de leden van de overige fracties ertegen, zodat het is verworpen.

Ik stel vast dat door de verwerping van dit amendement het andere op stuk nr. 35 voorkomende amendement als verworpen kan worden beschouwd.

In stemming komt het nader gewijzigde amendement-Van Raan c.s. (stuk nr. 50, I).

De voorzitter:

Ik constateer dat de leden van de fracties van de PvdD en DENK voor dit nader gewijzigde amendement hebben gestemd en de leden van de overige fracties ertegen, zodat het is verworpen.

Ik stel vast dat door de verwerping van dit nader gewijzigde amendement het andere op stuk nr. 50 voorkomende nader gewijzigde amendement als verworpen kan worden beschouwd.

In stemming komt het amendement-Stoffer (stuk nr. 33).

De voorzitter:

Ik constateer dat de leden van de fracties van de SP, de PvdA, GroenLinks, DENK, 50PLUS, D66, de VVD, de SGP, het CDA en de ChristenUnie voor dit amendement hebben gestemd en de leden van de overige fracties ertegen, zodat het is aangenomen.

In stemming komt het amendement-Stoffer (stuk nr. 34).

De voorzitter:

Ik constateer dat de leden van de fracties van DENK, de SGP en FvD voor dit amendement hebben gestemd en de leden van de overige fracties ertegen, zodat het is verworpen.

In stemming komt het amendement-Van Raan c.s. (stuk nr. 43, I).

De voorzitter:

Ik constateer dat de leden van de fracties van de PvdD en DENK voor dit amendement hebben gestemd en de leden van de overige fracties ertegen, zodat het is verworpen.

Ik stel vast dat door de verwerping van dit amendement de overige op stuk nr. 43 voorkomende amendementen als verworpen kunnen worden beschouwd.

In stemming komt het amendement-Van Raan c.s. (stuk nr. 47).

De voorzitter:

Ik constateer dat de leden van de fractie van de PvdD voor dit amendement hebben gestemd en de leden van de overige fracties ertegen, zodat het is verworpen.

In stemming komt het amendement-Van Raan c.s. (stuk nr. 48).

De voorzitter:

Ik constateer dat de leden van de fractie van de PvdD voor dit amendement hebben gestemd en de leden van de overige fracties ertegen, zodat het is verworpen.

De heer Stoffer (SGP):

Voorzitter. De SGP staat positief tegenover het doel van deze wet. We moeten af van fossiele brandstoffen, uit zorg voor de schepping en omdat het miljarden euro's fossiele import vanuit louche landen bespaart. De SGP kan zich vinden in het vijfjaarlijkse klimaatplan, maar de SGP vindt het problematisch om politieke streefdoelen vast te leggen in een wet. Ofwel politieke doelen worden te hard, ofwel wetsbepalingen worden te zacht. De SGP vreest juridisch getouwtrek over de rug van burgers en ondernemers. Bovendien: is een wettelijke norm voor het klimaat belangrijker dan bijvoorbeeld de niet-wettelijke NAVO-norm van 2% voor Defensie? Daar komt dit bij. 49% CO₂-reductie in 2030 en 95% in 2050 klinkt mooi, maar hoe haalbaar en

betaalbaar is dit? De Raad van State wees er fijntjes op dat deze inschatting nog niet is gemaakt. De SGP had een amendement ingediend voor meer politieke afwegingsruimte en een betere verankering van haalbaarheid en betaalbaarheid. Dat is verworpen. Ambitie is goed, maar deze route is staatsrechtelijk twijfelachtig en inhoudelijk onvoldragen. Alles afwegend stemmen we daarom tegen deze Klimaatwet.

De voorzitter:

Dank u wel. Dan geef ik nu het woord aan de heer Kops namens de PVV.

De heer Kops (PVV):

Voorzitter. Een stemverklaring over de Klimaatwet, een initiatiefwet van maar liefst acht partijen. Deze wet betekent een ramp voor Nederland, een drama voor de portemonnee van de Nederlanders. Iedereen moet van het gas af. Huishoudens moeten aan de warmtepomp. Mensen moeten elektrisch gaan rijden. De kosten zullen gierend uit de klauwen lopen, maar geen van de acht initiatiefnemende partijen die dat iets interesseert. Nu al stijgt de energierekening naar recordhoogten, en nu al kunnen steeds meer huishoudens het niet meer betalen. Met deze Klimaatwet zal dat de komende jaren nog veel en veel erger worden. Klimaatbeleid is onbetaalbaar. Voorzitter, het zal u niet verbazen: de PVV zal tegen deze wet stemmen.

De voorzitter:

Dank u wel. Zoals we hebben afgesproken op verzoek van de heer Kops ... Wilt u ook iets zeggen, meneer Baudet? We zijn toch bezig. De heer Baudet namens Forum voor Democratie.

De heer Baudet (FvD):

Een brede coalitie stemt vandaag voor een kader waarbinnen de komende jaren miljarden, tientallen miljarden, honderden miljarden uitgegeven gaan worden aan een volkomen absurde voodoo-praktijk, een schimmenspel, een alchemie, een mystiek over het klimaat, die op geen enkele serieuze wetenschap gebaseerd is en die niets zal uitmaken, omdat de rest van de wereld gewoon doorgaat met fossiel en met CO₂-uitstoot. Jullie zijn verantwoordelijk voor een enorme armoede die over Nederland zal neerdalen. Ik weet zeker dat de kiezers jullie daarvoor zullen afstraffen.

De voorzitter:

De heer Baudet gaat zo stemmen. We gaan hoofdelijk stemmen.

In stemming komt het wetsvoorstel, zoals op onderdelen gewijzigd door de aanneming van het amendement-Stoffer (stuk nr. 33).

Vóór stemmen de leden: Von Martels, Van Meenen, Middendorp, Van der Molen, Moorlag, Agnes Mulder, Anne Mulder, Nijboer, Nijkerken-de Haan, Van Nispen, Van Ojik, Omtzigt, Van Oosten, Öztürk, Özütok, Paternotte, Peters, Ploumen, Van Raak, Raemakers, Renkema, Rog, Ronnes, Van Rooijen, Arno Rutte, Schonis, Segers, Sienot,

Sjoerdsma, Slootweg, Sneller, Tielen, Van Toorenburg, Veldman, Verhoeven, Voordewind, Aukje de Vries, Westerveld, Weverling, Van Weyenberg, Wiersma, Wörsdörfer, Van 't Wout, Yeşilgöz-Zegerius, Ziengs, Aartsen, Alkaya, Amhaouch, Arib, Asscher, Azarkan, Becker, Beckerman, Belhaj, Van den Berg, Bergkamp, Den Boer, Van den Bosch, Bosman, Bouali, Van Brenk, Bromet, Bruins, Bruins Slot, Buitenweg, Van Dam, Diertens, Gijs van Dijk, Pia Dijkstra, Remco Dijkstra, Dik-Faber, Diks, Van Eijs, El Yassini, Ellemet, Futselaar, Geleijnse, Geluk-Poortvliet, Van Gent, Van Gerven, Geurts, Van der Graaf, De Groot, Van Haersma Buma, Van Haga, Rudmer Heerema, Pieter Heerma, Van Helvert, Hermans, Hijink, Van den Hul, Jetten, Karabulut, Van Kent, Kerstens, Klaver, Koerhuis, Koopmans, Kröger, Krol, Kuik, Kuiken, Kuzu, Kwint, Laan-Gesellschaft, Laçin, De Lange, Van der Lee, Leijten, Van der Linde, Lodders en Marijnissen.

Tegen stemmen de leden: Markuszower, Edgar Mulder, Ouwehand, Van Raan, De Roon, Van der Staij, Stoffer, Teunissen, Wassenberg, Van Weerdenburg, Wilders, Van Aalst, Agema, Akerboom, Baudet, Beertema, Bisschop, Martin Bosma, Tony van Dijk, Emiel van Dijk, Fritsma, De Graaf, Graus, Helder, Kops, Madlener en Maeijer.

De voorzitter:

Ik constateer dat dit wetsvoorstel met 112 stemmen voor en 27 stemmen tegen is aangenomen.

(Geroffel op de bankjes)

De voorzitter:

Zijn de initiatiefnemers bereid de verdediging van het wetsvoorstel in de Eerste Kamer op zich te nemen?

De heer Klaver (GroenLinks):

Voorzitter. Ik heb even rondgekeken en ik denk dat ik namens alle initiatiefnemers mag zeggen dat wij zeer bereid zijn om in de Eerste Kamer de verdediging van dit wetsvoorstel op ons te nemen.

De voorzitter:

Dan wens ik u daarbij veel succes.